

Όνομα περιπτώσιολογικής μελέτης	Διακρατική απάτη και υπεράκτιες εταιρείες
Περιγραφή	Το έργο αποσκοπούσε στην παροχή τροφίμων σε άτομα που τα είχαν ανάγκη και στηρίχθηκε από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (TEBA), ταμείο που συμπληρώνει τις δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.
Σχετικό/-α ΕΔΕΤ	Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (TEBA)
Είδος παρατυπίας	<ul style="list-style-type: none"> • Απάτη με τη χρήση εγγράφου και διακρατική απάτη
Μηχανισμός αναφοράς	Η εικαζόμενη απάτη αναφέρθηκε μετά τη μη εκπλήρωση της συμβατικής υποχρέωσης — της παράδοσης τροφίμων για τους απόρους.
Αναφορά IMS	Ναι
Κόκκινη/-ες σημαία/-ες	<p>Οι ενδείξεις και τα προειδοποιητικά σήματα απάτης που ήγειραν την υποψία ήταν τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • μια νομική οντότητα (στο εξής: εταιρεία X) από ένα κράτος μέλος της ΕΕ κέρδισε τον διαγωνισμό για τη δημόσια σύμβαση σε άλλο κράτος μέλος, μολοντί δεν διέθετε καμία προηγούμενη εμπειρία στον οικείο τομέα· • η εταιρεία X σταμάτησε να παραδίδει τρόφιμα στους απόρους κατά τα αρχικά στάδια του έργου.
Περιγραφή της μεθόδου απάτης	<p>Ένας δημόσιος οργανισμός στον τομέα της γεωργίας προκήρυξε το 2012 διαγωνισμό για την ανάθεση δημόσιας σύμβασης με αντικείμενο την παράδοση τροφίμων στο πλαίσιο του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (TEBA). Η εταιρεία X κέρδισε τον διαγωνισμό για τη δημόσια σύμβαση, αξίας άνω των 32 εκατ. ευρώ. Μετά την πραγματοποίηση των πρώτων παραδόσεων αλεύρων και ελαίων, ο δημόσιος οργανισμός κατέβαλε στην εταιρεία X προκαταβολή ύψους περίπου 18 εκατ. ευρώ.</p> <p>Δεδομένου ότι η ανάδοχος εταιρεία ήταν υποχρεωμένη να καταθέσει τραπεζική εγγύηση για την κάλυψη όλων των κονδυλίων του έργου, η διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης εγγυόταν τα καταβληθέντα χρήματα. Ωστόσο, αφότου η εταιρεία X εισέπραξε το ανωτέρω ποσό και ενώ είχαν πραγματοποιηθεί ελάχιστες παραδόσεις τροφίμων, οι παραδόσεις σταμάτησαν και τα χρήματα εξαφανίστηκαν. Δηλαδή, το ποσό αυτό είχε ήδη καταβληθεί στην εταιρεία X, αλλά η σύμβαση δεν εκτελούνταν.</p> <p>Όταν ο οικονομικός φορέας αθέτησε τη σύμβαση, η τράπεζα που είχε εκδώσει την τραπεζική εγγύηση αρνήθηκε να καλύψει το κόστος. Ο δημόσιος οργανισμός ζήτησε την επιστροφή των</p>

	<p>χρημάτων από την τράπεζα που είχε εκδώσει την τραπεζική εγγύηση, αλλά η τράπεζα αρνήθηκε να τα καταβάλει.</p>
<p>Πώς εντοπίστηκε η απάτη</p>	<p>Η παρούσα περιπτωσιολογική μελέτη βασίζεται στις επίσημες δημόσιες πληροφορίες σχετικά με την υπόθεση, τις οποίες παρείχαν η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και οι αρμόδιες αρχές δύο κρατών μελών. Στόχος της είναι να παρουσιάσει τις ενέργειες ενός κράτους μέλους για την τροποποίηση της εθνικής νομοθεσίας του προκειμένου να συνδράμει τις έρευνες της OLAF.</p> <p>Ξεκίνησε διεθνής έρευνα μεγάλης κλίμακας τόσο σε επίπεδο ΕΕ, με επικεφαλής την OLAF, όσο και σε εθνικό επίπεδο. Διενεργήθηκαν επιτόπιοι έλεγχοι σε διάφορα κράτη μέλη. Οι υπόνοιες απάτης δημιουργήθηκαν αφότου η εταιρεία Χ δεν παρέδωσε τα τρόφιμα για τους απόρους. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώθηκε από τις αρμόδιες αρχές της χώρας υλοποίησης του έργου.</p> <p>Η συνδρομή της OLAF προς τις αρχές περιλάμβανε τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων στο πρώτο κράτος μέλος (όπου υλοποιούνταν το έργο) και σε ένα δεύτερο κράτος μέλος (όπου βρισκόταν η έδρα του αναδόχου), καθώς και την υποβολή ερωτημάτων στις δικαστικές αρχές ενός τρίτου κράτους μέλους, τη λήψη της ερευνητικής συνδρομής ενός τέταρτου κράτους μέλους και την παραλαβή λεπτομερών πληροφοριών από τις διοικητικές αρχές δύο περαιτέρω κρατών μελών.</p> <p>Οι αρμόδιες αρχές διαβίβασαν στην OLAF τις σχετικές πληροφορίες για την έρευνά τους σχετικά με τα φορολογικά και ασφαλιστικά δεδομένα της εταιρείας Χ. Ωστόσο, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, οι εν λόγω πληροφορίες μπορούν να παρέχονται μόνο σε συγκεκριμένους εθνικούς φορείς. Στην περίπτωση αυτή, η εθνική υπηρεσία συντονισμού της καταπολέμησης της απάτης (AFCOS) βοήθησε τους ερευνητές της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης να αποκτήσουν πρόσβαση στις πληροφορίες της έρευνας.</p> <p>Ωστόσο, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, ούτε η OLAF ούτε η AFCOS είχαν δικαίωμα πρόσβασης στις εν λόγω πληροφορίες. Από νομική άποψη, η απόκτηση φορολογικών και ασφαλιστικών πληροφοριών για την εταιρεία Χ ήταν δυνατή σε δύο περιπτώσεις:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. αν ο νόμος προέβλεπε ότι είτε η AFCOS είτε η OLAF νομιμοποιείται να λαμβάνει τέτοιες ευαίσθητες πληροφορίες (δεν το προέβλεπε)

	<p>2. αν παρείχε τη συγκατάθεσή του ο δράστης/απατεώνας.</p> <p>Στην προκειμένη περίπτωση, οι αρχές προέβησαν στις ακόλουθες ενέργειες προκειμένου να λάβουν τις αναγκαίες πληροφορίες:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Εξασφάλισαν τη συγκατάθεση (μέσω δήλωσης συγκατάθεσης) του ιδιοκτήτη της εταιρείας Χ να συνδράμει στην έρευνα της AFCOS 2. και, στη συνέχεια, η εθνική υπηρεσία δημόσιων εσόδων (ΕΥΔΕ) παρείχε περαιτέρω πληροφορίες στην AFCOS και στην OLAF. 3. Η AFCOS και η ΕΥΔΕ δρομολόγησαν τροποποιήσεις στον εθνικό κώδικα φορολογικής δικονομίας το 2015, το 2016 και το 2017. <p>Τέλος, εισαγγελείς διαφθοράς διεξήγαγαν έρευνες σε διάφορες τοποθεσίες σε ολόκληρη τη χώρα και οι αρχές άσκησαν δίωξη σε βάρος της εταιρείας Χ.</p>
Δυσκολίες που προέκυψαν	<p>Στη συγκεκριμένη διακρατική υπόθεση προέκυψαν οι ακόλουθες δυσκολίες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο δημόσιος οργανισμός προσέφυγε στο ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο, το οποίο αποφάνθηκε ότι η τράπεζα οφείλει να καταβάλει την τραπεζική εγγύηση. Δικαστικός επιμελητής κατάσχεσε τους λογαριασμούς της τράπεζας για να χρησιμοποιηθεί η τραπεζική εγγύηση για την αποζημίωση του οργανισμού. Ωστόσο, τα κονδύλια της ΕΕ δεν έχουν ακόμη ανακτηθεί. • Η συμμετοχή στην υπόθεση υπεράκτιων εταιρειών περιέπλεξε περαιτέρω τις έρευνες. • Άρνηση της τράπεζας να καταβάλει την τραπεζική εγγύηση.
Αδυναμίες που εντοπίστηκαν	<p>Στις κοινές προσπάθειες των κρατών μελών που συμμετείχαν στην υπόθεση μπορούν να εντοπιστούν ορισμένες αδυναμίες, για παράδειγμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ο κανονισμός λειτουργίας του δημόσιου οργανισμού επέτρεψε την καταβολή ενός τόσο υψηλού ποσού πριν από την εκτέλεση σημαντικότερου μέρους της σύμβασης (παρότι τα χρήματα ήταν εγγυημένα)· • τα κριτήρια ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης επέτρεψαν να κερδίσει τον διαγωνισμό μια εταιρεία χωρίς εμπειρία και αμφίβολης φερεγγυότητας· • υπάρχει ανάγκη για ένα ενωσιακό όργανο που θα μπορεί να πραγματοποιεί έρευνες και να ασκεί δίωξεις σε επίπεδο ΕΕ, όπως η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.

- Ο δημόσιος οργανισμός προσέφυγε στο ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο, το οποίο αποφάνθηκε ότι η τράπεζα οφείλει να καταβάλει την τραπεζική εγγύηση. Δικαστικός επιμελητής κατάσχεσε τους λογαριασμούς της τράπεζας για να χρησιμοποιηθεί η τραπεζική εγγύηση για την αποζημίωση του οργανισμού. Ωστόσο, τα κονδύλια της ΕΕ δεν έχουν ακόμη ανακτηθεί.

Η υπόθεση αυτή κατέδειξε την προθυμία των αρχών να παράσχουν την αναγκαία συνεργασία στο πλαίσιο έρευνας για απάτη από την OLAF, μεταξύ άλλων μέσω ταχείας τροποποίησης της εθνικής νομοθεσίας.